

[Lasse Budtz]

et stort ansvar i flere lande, men på dette område er der nu sket et lykkeligt skred. Om udviklingen er stærk nok, må forhandlingsforløbet i de kommende måneder afgøre.

Socialdemokratiet ikke alene støttede nuløsningen som udgangspunkt for forhandlingerne, men den daværende socialdemokratiske regering kan vel endda siges at have været med til at fremkalde forslaget, rigtignok ikke som et ultimatum, men som et forhandlingsudspil, og heri var vi enige med en lang række andre socialdemokratiske partier.

Efter at Sovjetunionen er fremkommet med en række konkrete udspil, som, hvad enten man kan lide det eller ej, afslører en vis bevægelighed, må Vesten nu komme med sine forslag og ikke blot sidde tilbagelænet i stolene og vente på yderligere sovjetiske udspil. Alt for meget står på spil for alt for mange.

Vi mener derfor, at den danske regering og det danske folketing må være med til at fremkalde en udvikling, så nuløsningen udbygges med realistiske vestlige alternative forslag. Det bedste i denne nye situation ville være at fremkalde en udvikling, der førte til nye reduktioner af SS-20 raketterne i et sådant omfang, at de vestlige mellemdistance-raketter slet ikke opstilles.

Jeg røber ingen hemmelighed, der kan påvirke forhandlingsmulighederne, ved at sige, at mange fremtrædende eksperter, også i USA, hvor meningerne, f.eks. i kongressen, bliver mere og mere nuancerede og derfor også mere realistiske, sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af opstillingen af de planlagte 572 raketter. For det første forbereder USA, uafhængigt af INF, produktion og udstationering af flere tusinde raketter, der skal anbringes under fly eller på krigsskibe, mange af dem i Europas umiddelbare nærhed. For det andet har Vesten, ikke blot USA, udstationeret raketter på undervandsbåde i et meget stort antal for at kunne besvare et eventuelt angreb.

Den nye amerikanske udstationering er allerede begyndt. Det er et stort spørgsmål, om der ikke er raketter nok allerede på vestlig side til det nødvendige forsvar, for den absolutte ligestilling med hensyn til antal raketter og sprængladninger er ganske enkelt ikke længere nødvendig.

Dertil kommer, at de franske og de britiske atomvåben bør tælles med, og man kan

lige så godt gøre det i fuld offentlighed, for russerne og amerikanerne vil alligevel i sidste ende, hvis det lykkes at nå til et resultat, tælle disse våben med uden at nævne dem direkte i den eventuelle aftale. Man kan rettelig ikke forbaves over, at russerne har gjort opmærksom på deres tilstedeværelse.

Socialdemokratiet så meget gerne en fastfrysning af alle eksisterende kernevåbenlagre med det samme, hvilket vi gjorde opmærksom på under forhandlingerne om afstemningerne i FN. Dette kan tilsyneladende ikke lade sig gøre, men en fastfrysning af mellemdistance-raketterne i Europa må være en mulighed eller burde være det, man kan forhandle om straks i Genève. Sovjet har som bekendt været inde på det. Forslaget er afvist af USA med den motivering, at man så ville fastfryse Sovjets overlegenhed. Men ville det alligevel ikke være bedre gennem et moratorium under forhandlingerne at hindre den fortsatte opstilling af SS-20 raketterne i stedet for som nu blot at se på, at den sovjetiske produktion, som udenrigsministeren siger, fortsætter? Men moratoriet skulle selvfølgelig omfatte begge sider. Et moratorium burde også omfatte de vestlige forberedelser til at opstille de 572 raketter, forberedelser, der allerede er under fuld udvikling i England og Italien og delvis i Vesttyskland.

Nogen må gøre noget for at bryde den onde cirkel, og Vesten er efter socialdemokratiets mening stærkt nok til nu at tage nogle nye initiativer.

Hvis man tænkte sig, at Vesten begyndte en opstilling, imens der endnu forhandles – det er der fremsat seriøse forslag om – ville det formentlig fuldstændig forhindre en løsning. Det er måske ikke nødvendigt at tage en beslutning om en forhandlingsforlængelse netop nu, men nærmer vi os årets udgang, uden at en løsning er i sigte, er vi tilhængere af en forhandlingsforlængelse. Sandheden er jo, at forhandlingerne først for alvor kom i gang 2 år efter dobbeltbeslutningen i NATO i 1979. Det er Sovjetunionen, der først og fremmest må bære ansvaret for dette.

Under alle omstændigheder må en dato ikke være afgørende for muligheden af at opnå et resultat. Der skal ikke være ringeste tvivl om, at vi foretrækker en udgang, der betyder, at de vestlige raketter slet ikke behøver at blive opstillet, men jo færre raketter, naturligvis jo bedre. Hvis man når frem til